

Č. j.: MPSV-2025/75871

Žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – *pracovní úraz TPCA Kolín*

Dotaz ze dne 27. 3. 2025

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) obdrželo dne 27. 3. 2025 podání, ve kterém žádáte sdělit „*kdo eviduje úmrtí na pracovišti, ať už v souvislosti s pracovním úrazem, nebo z přirozených příčin*“ a podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSPI“), požadujete následující informace:

„zda na pracovišti TPCA Kolín (dnes již jenom Toyota Kolín) došlo v letech 2005-2017 k úmrtí na pracovišti, ať už při pracovním úrazu nebo z přirozených příčin, jaké má povinnosti zaměstnavatel při úmrtí zaměstnance na pracovišti kam musí zaměstnavatel úmrtí zaměstnance hlásit, kde se to musí evidovat, kdo má prošetřovat, zda úmrtí bylo opravdu z přirozených příčin, zda má závodní lékař povinnost evidovat úmrtí na pracovišti a musí být přivolán – k jakémukoliv úmrtí, ať už při pracovním úrazu nebo z přirozených příčin, co všechno musí být uvedeno a zaznamenáno ohledně úmrtí zaměstnance na pracovišti.

Zda úmrtí na pracovišti z jakýchkoliv příčin má být hlášeno na hygienickou stanici (ať už krajskou nebo oblastní).“

K Vaším dotazům sdělujeme:

Předně je třeba upozornit na to, že podle § 3 odst. 3 ZSPI, se *informací pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního*. Dle § 2 odst. 4 ZSPI se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.

S ohledem na výše uvedené Vaše žádost není v souladu se ZSPI. Odpověď vyjadřuje názor, případně vytvoření nové informace a v rámci ZSPI by musela být s odkazem na § 2 odst. 4 ZSPI rozhodnutím odmítnuta, proto MPSV Vaše podání vyhodnotilo dle skutečného obsahu jako běžný dotaz dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a v rámci zásady dobré správy (§ 8 odst. 2 správní řád) Vám poskytujeme vyjádření věcně příslušného odboru MPSV.

Vyjádření věcně příslušného odboru MPSV:

Podle ustanovení § 271k zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“) **je pracovním úrazem poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním**. Jako pracovní úraz se též posuzuje úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů. Naopak pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil při cestě do zaměstnání a zpět. Smrtelný pracovní úraz je takové

poškození zdraví, na jehož následky úrazem postižený zaměstnanec nejpozději do 1 roku zemřel.

Rozhodnutí o uznání či neuznání pracovního úrazu je zcela v kompetenci zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance, a to na základě ustanovení § 105 zákoníku práce.

Nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, ve znění pozdějších předpisů blíže upravuje povinnosti zaměstnavatele v případě, že se stane pracovní úraz.

V případě smrtelného pracovního úrazu má zaměstnavatel podle výše uvedeného nařízení vlády následující povinnosti:

Zaměstnavatel ohlásí smrtelný pracovní úraz bez zbytečného odkladu

- a) územně příslušnému útvaru Policie České republiky,
- b) odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- c) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
- d) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,
- e) zaměstnavateli, který zaměstnance k práci u něho vyslal nebo dočasně přidělil,
- f) zdravotní pojišťovně, u které byl smrtelným pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

V případě smrtelného pracovního úrazu zašle zaměstnavatel záznam o úrazu nejpozději do 5 dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl

- a) územně příslušnému útvaru Policie České republiky,
- b) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
- c) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,
- d) zdravotní pojišťovně, u které byl smrtelným pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn.

Záznam o úrazu – hlášení změn zašle zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance nejpozději do pátého dne následujícího měsíce

- a) příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti,
- b) příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu,
- c) zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn,
- d) územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin nebo v případě smrtelného pracovního úrazu.

Zaměstnavatel zašle pro účely likvidace pojistných událostí z důvodu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci

z povolání a při smrtelném pracovním úrazu záznam o úrazu – hlášení změn i organizační složce pojišťovny, u které je pro tento účel pojištěn.

V případě, že došlo ke změně v posouzení zdroje nebo příčiny úrazu, povahy úrazu, popřípadě k jiným skutečnostem majícím vliv na zpracování a obsah záznamu o úrazu - hlášení změn, předá zaměstnavatel jedno vyhotovení záznamu o úrazu – hlášení změn úrazem postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.

Přehled základních povinností zaměstnavatelů a OSVČ v případě vzniku pracovního úrazu:

- zachovat stav pracoviště na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu,
- zjistit příčinu a všechny okolnosti vzniku pracovního úrazu,
- zapsat úraz do knihy úrazů,
- ohlásit vznik závažného a smrtelného pracovního úrazu bez zbytečného odkladu stanoveným orgánům a institucím,
- vyhotovit záznam o úrazu,
- zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím,
- přijmout a provést nezbytná opatření, aby se zabránilo opakování pracovního úrazu.

Zachování stavu pracoviště na místě úrazového děje

Povinnost zachovat úrazový děj souvisí i s oprávněním oblastního inspektorátu práce zakotveným v ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o inspekci práce“), podle kterého může oblastní inspektorát práce kontrolovat příčiny a okolnosti pracovních úrazů, popřípadě se zúčastňovat šetření na místě úrazového děje, proto je důležité jej informovat v co nejkratším časovém intervalu, aby nedošlo ke změně úrazové situace. Nařídit zachování místa úrazového děje v původním stavu až do skončení šetření o pracovním úrazu nebo po dobu nezbytnou k zadokumentování místa úrazového děje je oprávnění inspektora, a to na základě ustanovení § 7 odst. 1 písm. e) zákona o inspekci práce.

Zjistit příčinu a všechny okolnosti vzniku pracovního úrazu

Zaměstnavatel, u něhož došlo k pracovnímu úrazu, je povinen objasnit příčiny a okolnosti jeho vzniku, a to za účasti zaměstnance, pokud to jeho zdravotní stav dovoluje, také za účasti svědků a odborové organizace a zástupce pro oblast BOZP. Při vzniku pracovního úrazu zaměstnance jiného zaměstnavatele je zaměstnavatel, u něhož došlo k pracovnímu úrazu, povinen bez zbytečného odkladu uvědomit zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance a zároveň mu umožnit účast na objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu a rovněž ho seznámit s výsledky tohoto objasnění.

Evidence v knize úrazů

Zaměstnavatel je povinen podle ustanovení § 105 odst. 2 zákoníku práce vést v knize úrazů evidenci o všech úrazech, a to i v případě, že jimi nebyla způsobena dočasná pracovní neschopnost, tzn. včetně drobných úrazů (poranění) nebo jen do 3 kalendářních dnů. Kniha úrazů může být vedena v elektronické nebo listinné podobě. Obsah knihy úrazů je uveden v ustanovení § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 201/2010 Sb.,

o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády č. 201/2010 Sb.“).

Zaměstnavatel je povinen vydat zaměstnanci na jeho žádost kopii nebo výpis údajů v knize úrazů o jeho úrazu (v případě smrtelného pracovního úrazu vydá kopii rodinným příslušníkům), obojí na náklady zaměstnavatele.

Hlášení pracovního úrazu

Je-li úraz zaměstnavatelem vyhodnocen jako úraz pracovní, má zaměstnavatel podle ustanovení § 105 odst. 4 zákoníku práce povinnost ohlásit pracovní úraz stanoveným orgánům a institucím. Ohlášení pracovního úrazu musí být zaměstnavatelem provedeno bez zbytečného odkladu orgánům a institucím uvedeným v ustanovení § 4 nařízení vlády č. 201/2010 Sb.

Vyhotovení a zaslání záznamu o úrazu

O všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 dny, nebo k úmrtí zaměstnance, má zaměstnavatel povinnost vyhotovovat záznamy a vést dokumentaci.

Záznam o úrazu (vzor viz příloha č. 1 k nařízení vlády č. 201/2010 Sb.) vyhotovuje zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance neprodleně, nejpozději však do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl. Jedno vyhotovení záznamu o úrazu je zaměstnavatel povinen bez zbytečného odkladu předat postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného zranění jeho rodinným příslušníkům. Zaměstnavatel musí vyhotovit a zaslat záznam o úrazu orgánům a institucím uvedeným v ustanovení § 6 nařízení vlády č. 201/2010 Sb., mezi které patří i místně příslušné OIP. V případě smrtelného pracovního úrazu musí být tato povinnost splněna do 5 dnů ode dne, kdy se zaměstnavatel o takovém úrazu dozvěděl. V případě úrazu závažného a úrazu s dobou dočasné pracovní neschopnosti delší než 3 dny musí být tato povinnost splněna do 5. dne následujícího měsíce.

Vyhotovení a zaslání záznamu o úrazu – hlášení změn

Pokud se zaměstnavatel dozví o skutečnostech, které vedou ke změně údajů uvedených v záznamu o úrazu, vyhotoví ještě záznam o úrazu – hlášení změn (vzor viz příloha č. 2 k nařízení vlády č. 201/2010 Sb.), který zašle stejným orgánům a institucím jako záznam o úrazu. Pro záznam o úrazu – hlášení změn platí pro zaměstnavatele stejná povinnost jako pro předání záznamu o úrazu, a to ta, předat jedno vyhotovení postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.

Přijmutí a provedení nezbytných opatření proti opakování pracovního úrazu

Stejně tak, jako je tomu i v ostatních aspektech oblasti BOZP, je povinností zaměstnavatele přijímat preventivní opatření taková, která by omezovala anebo eliminovala případný vznik dalších pracovních úrazů.

Závěrem konstatujeme, že MPSV nedisponuje informacemi, zda u konkrétního zaměstnavatele (pracoviště TPCA Kolín) došlo v letech 2005-2017 k pracovnímu úrazu. Jak je uvedeno výše, povinnosti hlásit pracovní úraz mají zaměstnavatelé vůči příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podléhá jeho kontrolní působnosti.

S pozdravem